

INFOBROCHURE

VOOR KANDIDAAT-GODSDIENSTLERAREN
IN HET GEWOON EN BUITENGEWOON SECUNDAIR
ONDERWIJS

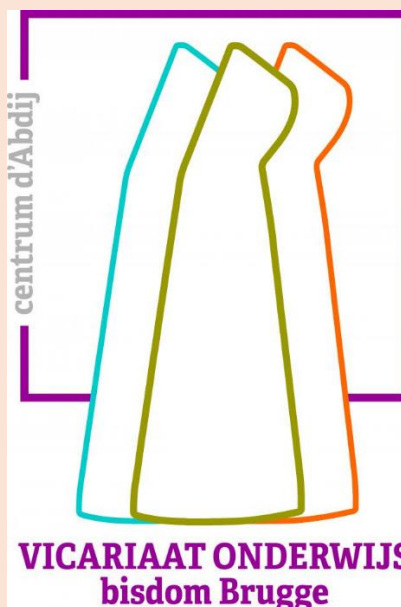
Een godsdienstleraar heeft een boeiende en uitdagende job. Midden de plurale wereld gaat elke leraar met jongeren in gesprek over geloof en leven. Samen zoeken zij naar zin en perspectief. In deze dialoog brengt elke leraar de rijkdom van de Bijbels-christelijke traditie binnen.

An Quaghebeur
bisschoppelijk gedelegeerde
voor onderwijs

Gertjan Monteyne
Rudy Masschelein

inspecteurs-adviseurs
r.-k. godsdienst secundair
onderwijs

Website inspectie-begeleiding
r.-k. godsdienst:
<https://www.kerknet.be/vicariaat-onderwijs-bisdome-brugge/informatie/rooms-katholieke-godsdienst>

1. INSPECTIE EN BEGELEIDING

Het vak godsdienst is wettelijk georganiseerd via het decreet 'inspectie en begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken' (1 december 1993). Enkel voor deze vakken werd geen opsplitsing gemaakt tussen inspectie en begeleiding. Vandaar de functie inspecteur-adviseur, die zowel instaat voor de controle op de organisatie en de kwaliteit van het vak, als voor de begeleiding en ondersteuning van de godsdienstleraren. In het bisdom Brugge zijn er twee inspecteurs-adviseurs voor het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs:

Gertjan MONTEYNE
Akkerstraat 53
8310 Sint-Kruis
0472 21 10 14
gertjan.monteyne@rkg.vlaanderen

Katholiek Onderwijs: gewoon secundair onderwijs en buitengewoon secundair onderwijs

Bertinus collectief	Poperinge
Houtland	Torhout – Kortemark – Zedelgem
Ichtus	Oostende – Gistel
Karel de Goede	Brugge
Molenland	Tielt – Meulebeke – Ruiselede
Prizma	Izegem – Lendeledede – Ingelmunster
Scholen aan de Leie	Menen – Wervik – Wevelgem
Sint-Maartensscholen	Ieper
Sint-Michiel	Roeselare
Sint-Paulus	Waregem – Avelgem – Anzegem
Veurne - Westkust	Veurne – De Panne

Gewoon en buitengewoon secundair onderwijs: GO! en officieel gesubsidieerd onderwijs

Stedelijk onderwijs Brugge	Stedelijke academie voor schone kunsten
21 – Vlaamse Ardennen	Avelgem
24 – (Deinze) – Tielt - Waregem	Tielt - Waregem
25 - Impact	Brugge – Torhout – Blankenberge - Knokke
28 - Westhoek	De Panne – Ieper – Nieuwpoort – Veurne

Rudy MASSCHELEIN
Onderwijscentrum d'Abdij
Baron Ruzettelaan 435
8310 Assebroek
0497 83 45 06
rudy.masschelein@rkg.vlaanderen

Katholiek Onderwijs: gewoon secundair onderwijs en buitengewoon secundair onderwijs

Groeninge	Regio Kortrijk
Sint-Aloysius	Diksmuide
Sint-Donaas	Brugge
Sint-Leonardus	Brugge

Gewoon en buitengewoon secundair onderwijs: GO! en officieel gesubsidieerd onderwijs

26 – Mandel & Leie	Kortrijk – Menen – Izegem - Roeselare
27 – Stroom Provinciaal Onderwijs Kortrijk	Oostende Provinciaal Technisch Instituut

Vrij gesubsidieerd onderwijs

Oostende	Koninklijk Werk Ibis
----------	----------------------

2. MANDATERING, SOLLICITEREN, VOORDRACHT EN AANSTELLING

PRAKTISCH VERLOOP

1. Je neemt contact op met de inspectie-begeleiding r.-k. godsdienst via <https://www.kerknet.be/vicariaat-onderwijs-bisdom-brugge/artikel-informatie/inspectie-rk-godsdienst-secundair-onderwijs> voor een uitnodiging voor een gesprek. Je brengt jouw CV mee naar het gesprek. In het gesprek krijg je informatie over de sollicitatieprocedure, de perspectieven van het vak, jouw rol als godsdienstleraar en de ondersteuning.
2. Na het gesprek registreer je je op www.rkg.vlaanderen en vul je de gevraagde gegevens (zoals diploma) aan. Vervolgens vraag je jouw mandaat aan. Je verklaart daarin dat je door het sacrament van het doopsel tot de rooms-katholieke kerk behoort en je engageert je om het leerplan te volgen en zijn doelen zo goed mogelijk te realiseren.
3. Ondertussen solliciteer je in het katholiek onderwijs in de school zelf. Voor een opdracht in het gemeenschapsonderwijs solliciteer je niet enkel in de school zelf, maar ook op de website van het gemeenschapsonderwijs, en dit voor 15 juni – zie www.g-o.be/jobs/ voor de procedure.
4. Voor godsdienstleraren die les geven in scholen die verbonden zijn met de congregaties wordt de voordracht gegeven door de provinciaal van de congregatie in naam van de bisschop. Deze congregationele scholen hebben eigen begeleiding voor het vak godsdienst.
5. Wanneer er een concrete opdracht beschikbaar is, kan de bevoegde kerkelijke overheid je voordragen voor deze opdracht. Het schoolbestuur of de directie van de school stelt aan.
6. Je houdt de inspectie-begeleiding op de hoogte van wijzigingen in je opdracht.

3. LEERPLAN

LEERPLAN SO	Het geactualiseerde leerplan dateert van 2019 en is zowel op papier als digitaal beschikbaar: https://www.kuleuven.be/thomas/page/leerplan-secundair/
LEERPLAN OKAN	Link: https://www.kuleuven.be/thomas/page/rooms-katholieke-godsdienst-in-de-onthaalklas-voor-anderstalige-nieuwkomers/
LEERPLAN HBO5	Link: https://www.kuleuven.be/thomas/uploads/file/idkg/hbo5-verpleegkunde-en-ingrediënten-rkg-document-20120907.pdf
LEERPLAN OV1	Link: https://www.kuleuven.be/thomas/page/buitengewoon-secundair-onderwijs-leerplan/
LEERPLAN OV2-3	Link: https://www.kuleuven.be/thomas/page/buitengewoon-secundair-onderwijs-leerplan/ In 2022-2023 verschijnt een actualisatie van dit leerplan.
Link leerplannenpagina Thomaswebsite: https://www.kuleuven.be/thomas/page/leerplannen/	

Basisdoelstelling van de leerplannen is jongeren op weg zetten om te bouwen aan hun eigen levensbeschouwelijke identiteit: “De kern van het godsdienstonderwijs is dat jongeren de wereld om zich heen en zichzelf als onderdeel van die wereld, zin en betekenis geven in confrontatie met de christelijke godsdienst en cultuur en in communicatie met anderen”

Deze basisdoelstelling vertaalt zich in volgende grondopties:

- (1) Het leerplan is gericht op een plurale context: jongeren worden geconfronteerd met een veelheid van levensbeschouwelijke visies.
- (2) Vertrekpunt is de belevingswereld van de jongere. De eerbied voor de persoon van de leerling staat centraal.
- (3) De eigenheid van het godsdienstonderwijs bestaat erin dat jongeren toegerust worden om te komen tot eigen keuzes op het vlak van geloof en leven via een “gedegen kennismaking met de rijkdom van het christelijke geloof”. Leerlingen leren kritisch nadenken over de eigenheid en originaliteit van deze traditie. Dat gebeurt van meet af aan in dialoog met andere godsdiensten en levensbeschouwingen.
- (4) Het godsdienstonderwijs wil een communicatief proces op gang brengen: “In dit proces ontwikkelt zich het gesprek tussen het eigene van het christendom en van andere levensbeschouwelijke tradities, het gelovig engagement van de leraar en de ervaringswereld van de leerlingen.” (Visietekst)
- (5) De leerplannen zijn opgevat als raamplannen. Niet alles is minutieus vastgelegd. Ze bieden ruimte voor de actualiteit van het klasgebeuren en van de samenleving.

In het vak godsdienst is er een sleutelrol weggelegd voor de leraar. Hij/zij is tegelijkertijd getuige, specialist of vakdeskundige en moderator van het communicatief proces. Het leerplan noemt dat de “G.S.M.-functie van de godsdienstleraar”. Authenticiteit en geloofwaardigheid zijn daarbij – zoals in elke pedagogische relatie – sleutelwoorden.

Onderdeel van de realisatie van het leerplan zijn:

Interlevensbeschouwelijke competenties voor dialoog en samenleven

Link website overheid ILC (info voor leraren):

<https://www.onderwijsinspectie.be/nl/voor-leerkrachten>

4. FUNCTIEBESCHRIJVING

Sinds 1 september 2004 krijgt elke leraar die voor meer dan 104 dagen wordt aangesteld in het gewoon of buitengewoon secundair onderwijs, een functiebeschrijving. Deze functiebeschrijving bevat de taken en schoolgebonden opdrachten van het personeelslid, de doelstellingen die specifiek zijn voor de school en de rechten en plichten op het vlak van vorming en nascholing. Ze vormt de basis voor functionerings- en evaluatiegesprekken.

Omwille van het specifieke statuut van de godsdienstleraar (zie 2), heeft de erkende instantie rooms-katholieke godsdienst een aanvullend onderdeel voor de functiebeschrijving voor de godsdienstleraar opgesteld. De teksten hiervan vind je op de Thomaswebsite, Erkende Instantie bij het onderdeel documenten: <https://www.kuleuven.be/thomas/page/erkende-instantie/#documenten>.

Goed om te weten: als godsdienstleerkracht ontvang je de functiebeschrijving van de school voor leerkracht 'algemeen vak' en het 'aanvullend onderdeel r.-k. godsdienst'.

VAN DE LERAAR R.-K. GODSDIENST WORDT VERWACHT OP VAKINHOUDELIJK VLAK:

1. kent het geactualiseerde leerplan;
2. werkt vanuit de pedagogisch-didactische grondopties en basisdoelen aan de levensbeschouwelijke groei van de leerlingen;
3. is een relevante vertegenwoordiger en getuige van het christelijk geloof;
4. beoogt bij de realisatie van de terreindoelen de integratie van ingrediënten uit de drie perspectieven: pluraliteit/context - christelijk geloof/ traditie - identiteit/leerling ;
5. werkt vanuit de gids als achterliggende mindset om bij te dragen aan levensbeschouwelijke vorming;
6. werkt aan de competenties van interlevensbeschouwelijke dialoog en samenleven (ILC).

VAN DE LEERKRACHT R.-K. GODSDIENST WORDT VERWACHT OP VAKTECHNISCH/PEDAGOGISCH EN DIDACTISCH VLAK:

1. sluit aan bij de levensbeschouwelijke beginsituatie van de leerlingen;
2. benadert ingrediënten van christelijk geloof/traditie op narratieve en existentiële wijze;
3. zet een leerproces op dat levensbeschouwelijke groei stimuleert;
4. brengt als getuige de christelijke traditie in gesprek met de twee andere perspectieven;
5. vertaalt als specialist de ingrediënten op het niveau van en aansluitend bij de leefwereld van de leerlingen;
6. begeleidt doelgericht als moderator het communicatief proces;
7. activeert het leerproces door interactieve en creatieve werkvormen en impulsen;
8. hanteert bij de evaluatie van kennis en levensbeschouwelijke groei door de leerlingen gekende criteria en verbeterseleutels;
9. daagt leerlingen uit in een open, verdiepend leerproces;
10. reflecteert over zijn/haar pedagogisch-didactisch handelen

5. DOCUMENTEN VAN DE LERAAR

Godsdienstleraren leggen bij een klasbezoek hun lesvoorbereidingen, agenda, jaar-/vorderingsplan en evaluatieopdrachten voor aan de inspecteur-adviseur. Er kan ook een cursus van de leerlingen worden ingekeken.

Lesvoorbereiding	Lesvoorbereidingen maak je voor je eigen lespraktijk en niet ten behoeve van de inspecteur-adviseur of de directie. Je bent nu niet meer in een opleidingsfase. Een lesvoorbereiding moet dus functioneel zijn.
Agenda(tool)	In je agenda(tool) noteer je per klas de lesonderwerpen, zoals ze genoteerd worden in de agenda van de leerlingen. Doorgaans volg je daarvoor de instructies van de school.
Jaar- en vorderingsplan	Een jaarplan is eveneens een persoonlijk werkinstrument. Een goede timing voorkomt verrassingen. Een jaarplan is tevens een vorderingsplan. Leerlingen sturen mee het leerproces. Niet alles ligt op voorhand vast. Het leerplan is een raamplan dat ruimte voorziet voor actualiteit. Een jaarplan hoort dus voortdurend bewerkt te worden. Digitale tools zoals LLinkid, Thomas ... kunnen daarbij een hulpmiddel zijn om het overzicht te bewaren.
Evaluatie	Elk vak heeft zijn eigen leerplan. Dit bepaalt wat wordt geëvalueerd. In het leerplan r.-k. godsdienst hebben we de levensbeschouwelijke groei van de leerling voor ogen. De terreindoelen, die gerealiseerd worden met de ingrediënten van de drie perspectieven, zijn voorwerp van evaluatie. Het vak r.-k. godsdienst wordt gegeven binnen een evaluatiecultuur, eigen aan de school. Daarom houden vakgroepen en leraren met beide factoren rekening. Vanuit de inspectie-begeleiding wordt geen uniform evaluatiesysteem opgelegd.

6. DIDACTISCHE ONDERSTEUNING

6.1 Thomas

Een belangrijk en onmisbaar instrument voor het godsdienstonderricht is de website van Thomas: <https://www.kuleuven.be/thomas/page/>.

Thomas (Theologie, Onderwijs en Multimedia: Actieve Samenwerking) wil in de geest van de leerplannen r.-k. godsdienst een werkbaar, praktisch en interactief platform ontwikkelen dat dienstbaar kan zijn voor alle

godsdienstleraren.

Drie concepten staan centraal: informatie uitwisselen, communicatie bevorderen en vorming van leraren permanent ondersteunen.

6.2 Leermiddelen

Linken uitgeverijen in alfabetische volgorde:

	https://www.averbode.be/so_godsdienst
	https://www.pelckmans.be/onderwijsniveaus/secundair-onderwijs/godsdienst.html
	https://www.vanin.be/nl/secundair-onderwijs/godsdienst

6.3 Documentatiecentra

Algemeen overzicht: <https://www.kuleuven.be/thomas/page/documentatiecentra/>

Bibdoc, het bibliotheek- en documentatiecentrum van De Bron te Harelbeke

De collectie is online consulteerbaar via www.bidoc.be/bibdoc.

Marktstraat 88, 8530 Harelbeke

De **bibliotheek van het grootseminarie te Brugge**

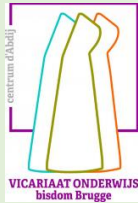
De collectie is online consulteerbaar via <http://opac.libis.be/F>

Potterierei, 72, 8000 Brugge. Tel. 050 33 03 62

Infotheek IJD Brugge

IJD beschikt over een collectie didactische en inhoudelijke spelen - www.documentatie.ijd.be

7. INFORMATIE EN CONTACT

Maandelijks verschijnen vanuit de inspectie-begeleiding antenneberichten met lesideeën, agendanieuws, boekentips en didactische wenken.

Leraren uit het katholiek onderwijs kunnen zich ook inschrijven op de vakkennieuwsbrief godsdienst van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

Erkende Instantie
r.-k. godsdienst

De webpagina van de Erkende Instantie op Thomas is opgezet als ondersteuning van de godsdienstleraren en de inspectie-begeleiding. Je vindt hier onder meer informatie over de wetgeving en documenten die ontwikkeld worden door de Interdiocesane Raad van de Inspecteurs Godsdienst Secundair Onderwijs (IRIGSO). Link:

<https://www.kuleuven.be/thomas/page/erkende-instantie/>

Ook de website van de inspectie levensbeschouwelijke vakken biedt belangrijke informatie:

<http://www.ond.vlaanderen.be/inspectie/lbv/default.htm>

8. OPLEIDING

Leraren die niet beschikken over een vereist of een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs zonder vakinhoud

(<https://data-onderwijs.vlaanderen.be/bekwaamheidsbewijzen/tabel.aspx?s=vak&niv=GZ&g=&id=313>),

kunnen een tijdelijke toestemming krijgen om het vak godsdienst te geven voor max. 1 schooljaar.

Na dat schooljaar, dienen zij een traject te volgen om de vakinhoud te verwerven. Pas na het behalen van deze opleiding kan men het mandaat krijgen en rechten opbouwen binnen de school/scholengemeenschap.

Er zijn 3 mogelijke wegen om deze vakinhoud te behalen:

8.1 Hogeschool (VIVES)

Zowel in Brugge als Torhout biedt VIVES een bacheloropleiding aan waar je het onderwijsvak 'rooms-katholieke godsdienst' kunt behalen. In samenspraak met de studietrajectbegeleider kom je tot een persoonlijk traject, afhankelijk van je vooropleiding. Heel wat modules zijn mogelijk in afstand- of avondonderwijs.

<https://www.vives.be/nl/onderwijs/onderwijsvak-rooms-katholieke-godsdienst-via-afstandsonderwijs>

8.2 Educatieve master godsdienst (KU Leuven)

Iedereen die over een academische master + bewijs van pedagogische bekwaamheid beschikt kan instromen in de (verkorte- educatieve master godsdienst van 45 studiepunten). Deze academische opleiding biedt zowel vakinhoudelijke als vakdidactische modules aan. Het eindresultaat van deze opleiding is een extra en volwaardige master, die je een bevoegdheid geeft om les te geven in de derde graad

ASO/TSO. Ook hier zijn flexibele trajecten en afstandsonderwijs mogelijk.
https://onderwijsaanbod.kuleuven.be/2021/opleidingen/n/SC_55604226.htm#bl=01,02

8.3 Instituut voor Theologie en Pastoraal

Een theologische vorming kun je aan het bisdom Brugge volgen aan het ITP (Instituut voor Theologie en Pastoraal). In het grootseminarie van Brugge worden er in een driejaarlijkse cyclus cursussen aangeboden waarin je verdieping krijgt in de theologische vakken.
[https://www.kerknet.be/organisatie/instituut-voor-theologie-en-](https://www.kerknet.be/organisatie/instituut-voor-theologie-en-pastoraal-brugge)

[pastoraal-brugge](https://www.kerknet.be/organisatie/instituut-voor-theologie-en-pastoraal-brugge)

Tijdens deze opleiding kun je ook het vakinhoudelijk en vakdidactische luik volgen in het Hoger Diocesaan Godsdienstinstituut (HDGI) te Gent: <https://www.kerknet.be/organisatie/hoger-diocesaan-godsdienstinstituut>

9. NASCHOLING

De uitdagingen waarmee je als godsdienstleraar geconfronteerd wordt, zijn talrijk. Om de kwaliteit van je lesgeven te ondersteunen, is het belangrijk dat je je voortdurend bijschoolt. Jaarlijks is er een 'Dag van de godsdienstleraar' rond een belangrijk thema. Deze dag vindt dit jaar plaats op woensdag 16 februari, in Brugge.

Een beknopt overzicht van alle geplande activiteiten vind je in de antenneberichten en op de site van het vicariaat onderwijs onder het luikje inspectie-begeleiding: <https://www.kerknet.be/organisatie/vicariaat-onderwijs-bisdom-brugge>

10. CONTACT

Wie een persoonlijk gesprek wenst, neemt contact op met:

Gertjan Monteyne - gertjan.monteyne@rkg.vlaanderen - 0472 21 10 14
Rudy Masschelein – rudy.masschelein@rkg.vlaanderen - 0497 83 45 06